

Lasy Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

LEKCJA 4

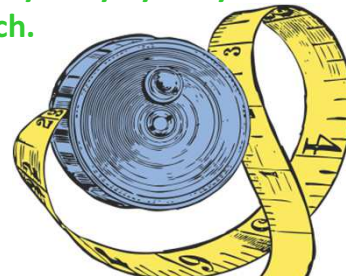
**Metody szacowania szkód łoświeckich
oraz narzędzia i urządzenia wykorzystywane w
procesie szacowania szkód łoświeckich.**

www.losy.gov.pl

Las Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

4.1. Omówienie wraz z pokazem narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w procesie oględzin i szacowania szkód łoświeckich.

2

Do najczęściej stosowanych i najbardziej przydatnych narzędzi podczas szacowania należą:

miarka

ramka lub kółko do pomiarów

waga

wilgotnościomierz

sekator (nóż)

kalkulator

worki

aparat fotograficzny

przybory do pisania i notowania

4.2. Legalizacja urządzeń wykorzystywanych przy oględzinach i szacowaniu szkód łoświeckich

Za legalizację urządzeń pomiarowych odpowiada Główny Urząd Miar.

Podstawa prawna: ustawa z dnia 11 maja 2001 r. – **Prawo o miarach** (Dz. U. z 2001 r. poz. 636 oraz z 2018 r. poz. 376) oraz akty wykonawcze do niej.

3

Okregowy Urząd Miar W ...		Wydział Zamiejscowy W ...	
Adres: Kod Pocztowy: Miejscowość:		Adres: Kod Pocztowy: Miejscowość:	
WNIOSEK O DOKONANIE LEGALIZACJI PIERWOTNEJ PRZYRZĄDÓW POMIAROWYCH			
I WNIOSEK O DOKONANIE LEGALIZACJI			
DANE WNIOSKODAWCY:			
IMIE I NAZWISKO NAZWA			
ADRES			
KOD POCZTOWY		MIEJSCOWOŚĆ	
NIP/PESEL		TELEFON/FAX	
INFORMACJE DODATKOWE:			
1. MIEJSCE WYKONANIA CZYNNOŚCI LEGALIZACYJNYCH (proszę zaznaczyć właściwą)			
☐ w siedzibie urzędu ☐ w miejscu zamieszkania (adres) ☐ w miejscu wskazanym w części II w par. 9			
2. DODATKOWE ŚWIADECTWO LEGALIZACJI (tytuł w projekcie, gdy dowodem legalizacji jest cenzura legalizacji)			
☐ TAK ☐ NIE			
<small>(nie wypełniać pola w sprawie: 01 na temat, realizacji projektu o numerze: 12/2017 w sprawie realizacji projektu)</small>			
WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW:			
1) Dokumentacja techniczno-konstrukcyjna*.			
2) Egzemplarz dla przedsiębiorstwa do dołączenia w imieniu producenta w sprawach związanych z legalizacją*.			
3)			
INFORMACJE DLA WNIOSKODAWCY:			
W niniejszym wniosku stosować FORMULARZ USTALENI WYSOKOŚCI OPŁATY ZA LEGALIZACJĘ , w którym umieszczono załącznik: wzrostki opłaty za legalizację.			
Opłata wniesiona nie na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2015 r. w sprawie opłat za czynności urzędowe wykonywane przez organy administracji miar i podległe im urzędy (Dz. U. z 2015 r. poz. 558). Opłata może być zwolniona z dodatkowej kasy, o której mowa w § 12 ww. rozporządzenia. O wysokości zwolnienia opłaty wnioskodawca powinien poinformować właściwy organ.			
DATA, MIEJSCE		DATA I PODPIS PRZYJMĄCEGO WNIOSZEK	
PODPIS WNIOSKODAWCY		NR. WIO REJESTRU WNIOSKÓW: (Opłata przyjmujemy wnoszą)	

strona 1 z 2

W odniesieniu do urządzeń wykorzystywanych w procesie szacowania szkód łoświeckich legalizowane powinny być przede wszystkim wagi.

Legalizacja jest czynnością należąca do metrologii prawnej.

Celem wymagań metrologicznych jest z jednej strony zapewnienie możliwości porównywania wyników pomiarów wykonywanych w różnych miejscach i czasie, z drugiej zaś zapewnienie podobnej dokładności pomiarów wykonywanych różnymi przyrządami pomiarowymi, dla których określono wymagania odpowiadające klasom dokładności.

Obowiązkowi legalizacji podlegają rodzaje przyrządów pomiarowych określone w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli.

4.3. Metody ustalania parametrów ilościowych i jakościowych uszkodzonych upraw i płodów rolnych.

USTALENIE PROCENTOWEGO ZNISZCZENIA UPRAWY NA USZKODZONYM OBSZARZE

- Określamy szacunkowy ubytek, czyli stratę która jest różnicą między faktyczną ilością roślin a ilością roślin nieuszkodzonych.
- Określamy rodzaj uszkodzeń uprawy
 - punktowy
 - placowy „gniazdowy”
 - punktowo-placowy „gniazdowy”.
- W przypadku gdy zakres uszkodzeń nie pozwala na ekonomiczną uprawę, szacujący powinni podjąć decyzję o jej likwidacji.

4

W trakcie wykonanej weryfikacji uszkodzonych obszarów uprawy, dokonuje się ogólnej oceny zakresu uszkodzeń roślin, które uległy całkowitemu lub częściowemu zniszczeniu. Stanowi to podstawę do określenia straty stanowiącej różnicę pomiędzy faktyczną ilością roślin a ilością roślin nieuszkodzonych w przeliczeniu na metry kwadratowe lub metry bieżące uprawy. W zależności od sposobu żerowania lub i bytowania zwierzyny na uszkodzonych obszarach rośliny ulegają uszkodzeniu w sposób punktowy, gniazdowy lub punktowo gniazdowy. Szacujących ma za zadanie podczas oględzin wyznaczyć szacunkowy, przybliżony procent uszkodzenia uprawy. Aby określić procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze liczymy obsadę na metr kwadratowy w części nie uszkodzonej oraz w części uszkodzonej. Liczbę obsady/m² w części nie uszkodzonej przyjmujemy jako 100% a w części uszkodzonej jako x.

METODY ustalenia procentu szkody

1. Metoda biometryczna - pomiaru.

- metoda mierzenia zniszczeń placowych „gniazdowych”
- metoda mierzenia zniszczeń punktowych
- metoda mierzenia uszkodzeń punktowo-placowych „gniazdowych”

2. Metoda bezpośredniej różnicy w plonie (wagowa).

3. Metoda kompromisu - ugody.

5

Metoda biometryczna – pomiaru

Metoda pracochłonna, polega na rzeczywistym pomiarze powierzchni zniszczeń punktowych oraz zniszczeń placowych.

Metoda bezpośredniej różnicy w plonie.

Polega na dokonaniu zbioru z określonej powierzchni nieuszkodzonej pola i dokonaniu zbioru z takiej samej powierzchni pola uszkodzonego.

Tak uzyskane wyniki zbiorów zostają porównane. Na tej podstawie określa się procent zniszczenia – szkody.

Metoda kompromisu – ugody.

Polega na wspólnym ugodowym określeniu procentu szkody, przez uczestników procesu szacowania.

Metoda mierzenia uszkodzeń placowych „gniazdowych”

Metodę tą stosujemy w przypadku wystąpienia tylko uszkodzeń placowych zwanych również gniazdowymi.

Polega ona na zmierzeniu i zsumowaniu zniszczonych placów powyżej 60-70%, przeliczając je na powierzchnię tzw. zredukowaną.

Pomiary możemy wykonać używając taśmy mierniczej lub GPS-a.

Szkody punktowe i placowe sumujemy przy zachowaniu ogólnych zasad redukcji.

6

Przykład:

Na polu o powierzchni 10 ha występują szkody placowe o łącznej powierzchni 2 ha, a uszkodzenia punktowe wynoszą 10 %, to powierzchnia zredukowana **nie wynosi:**

$10 \text{ ha} \times 10\% \text{ (szkody punktowe) } + 2 \text{ ha (szkody placowe) } = \underline{\underline{3 \text{ ha}}}$

Odpowiedź prawidłowa

$(10 \text{ ha} - 2 \text{ ha}) \times 10\% + 2 \text{ ha} = \underline{\underline{2,80 \text{ ha}}}$

Metoda bezpośredniej różnicy w plonie (wagowa)

$$\% Z = (WPN - WPU) : WPN \times 100$$

gdzie:

% Z = procent zniszczenia na mierzonej powierzchni

WPN = średnia waga plonu w miejscach nieuszkodzonych

WPU = średnia waga plonu w miejscach uszkodzonych

Porównujemy wagę próby z miejsc uszkodzonych z wagą prób z miejsc nieuszkodzonych

Procent zniszczenia, obliczamy ważąc plon z roślin pobranych z prób w miejscach uszkodzonych

w porównaniu z wagą plonu roślin pobranych z prób w miejscach nieuszkodzonych.

METODY ustalenia poziomu plonowania

1. Metoda biometryczna - pomiaru (pobierania prób).

2. Metoda zbioru powierzchni kontrolnej (kombajnowanie).

3. Metoda kompromisu - ugody.

8

METODA BIOMETRYCZNA

Najbardziej precyzyjną i wiarygodną jest metoda biometryczna przy zastosowaniu prostych przeliczeń matematycznych ustala się plon.

Na podstawie pomiarów biometrycznych określa się rzeczywistą osadę roślin na jednostce powierzchni, średni plon z jednej rośliny, udział zniszczonej powierzchni.

Metoda pracochlonna.

Pobieranie prób

- redliny, rzędy (ziemniaki, kukurydza, buraki)
- metry kwadratowe/ramka (zbożowe, rzepak)

Metoda zbioru powierzchni kontrolnej.

Polega na dokonaniu zbioru z określonej powierzchni nieuszkodzonej pola i dokonaniu zbioru z takiej samej powierzchni pola uszkodzonego.

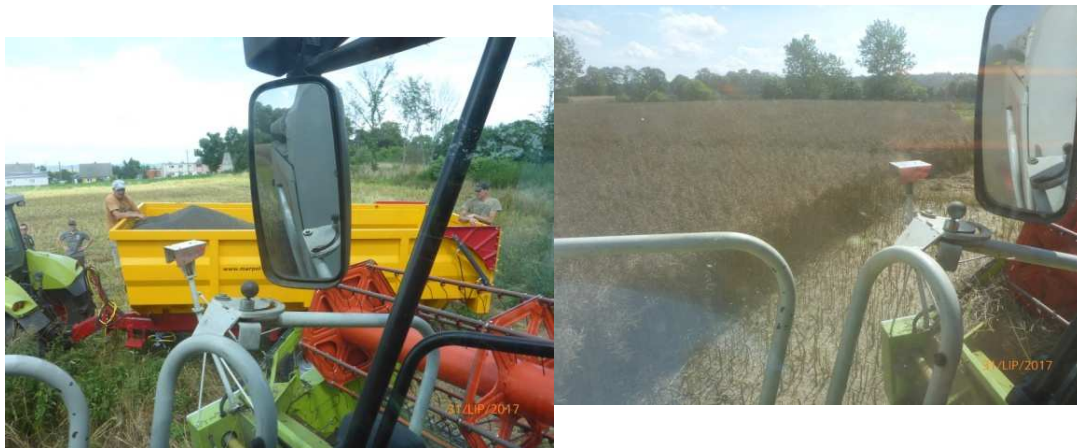
Tak uzyskane wyniki zbiorów zostają porównane.

Metoda kompromisu – ugody.

Polega na wspólnym ugodowym określeniu wysokości plonu, przez uczestników procesu szacowania.

Metoda zbioru powierzchni kontrolnej - **KOMBAJNOWANIE**

9

Metoda stosowana przy ocenie poziomu produkcji, zbiór dokonywany jest przy użyciu kombajnu na określonej nieuszkodzonej powierzchni. Szczególnie wykorzystywana przy szacowaniu wielkości plonu zbóż

i rzepaku.

Podczas kombajnowania określa się powierzchnię uprawy objętą kombajnowaniem oraz wielkość zbiorów (masy plonu).

Lasy Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

10

Podczas kombajnowania określa się powierzchnię uprawy objętą kombajnowaniem....

.....oraz wielkość zbiorów (masy plonu).

USTALANIE PARAMETRÓW ILOŚCIOWYCH DLA UPRAW

Rodzaj uprawy	Obsada kwalifikująca plantację do zaorania	Obsada, która powinna być jesienią
Rzepak oz.	Poniżej 15 szt./m ²	Minimum 25 szt./m ²
Pszenica oz.	Poniżej 120 szt./m ²	Minimum 250 szt./m ²
Jęczmień oz.	Poniżej 100 szt./m ²	Minimum 230 szt./m ²
Pszenżyto oz.	Poniżej 100 szt./m ²	Minimum 200 szt./m ²
Żyto oz.	Poniżej 80 szt./m ²	Minimum 180 szt./m ²

W tabeli podano przykładowe parametry ilościowe dla poszczególnych upraw ozimych tj. podano minimalną obsadę roślin, która powinna być jesienią oraz obsadę roślin przy której plantacja kwalifikuje się do zaorania.

Uprawy do zaorania

przy ostatecznym szacowaniu szkody w uprawach wymagających zaorania odszkodowanie ustala się, jeżeli szkoda powstała w okresie:

w okresie do dnia 30 kwietnia	– w wysokości 30%,
w okresie od dnia 1 maja do dnia 25 maja	– w wysokości 50%,
w okresie po dniu 25 maja	– w wysokości 85%

kwoty odszkodowania.

UWAGA

Plon z 1 ha, do wyliczeni kwoty odszkodowania przy uprawach przeznaczonych do zaorania, przyjmuje się średni plon obliczony dla danego województwa na podstawie danych zawartych w trzech rocznikach statystycznych „Wyniki produkcji roślinnej” ostatnio opublikowanych na stronie podmiotowej Głównego Urzędu Statystycznego.

Nie ma możliwości aby szkoda przekroczyła 100 %!!!

Przykład:

Wiosenna szkoda jest w wysokości 40 %, a jesienna 70 %, to szkoda nie wynosi 110%

Odpowiedź:

Całość szkody wynosi 82%,

Obliczenia:

$$40 \% + (100 - 40) \times 70 \% = 82 \%$$

Dzieje się tak, dlatego, że 70 % szkody liczonej jesienią, zostało policzone z pozostałości po 40 % wybraniu wiosennym

Podczas szacowania szkód musimy pamiętać aby suma szkód wiosennych i jesiennych nie wyniosła więcej niż 100%.

4.4. Przyczyny obniżenia parametrów ilościowych i jakościowych upraw rolniczych nie powodowane przez zwierzęta dziko żyjące.

Przyczyny obniżenia parametrów ilościowych i jakościowych upraw rolniczych nie powodowane przez zwierzęta dziko żyjące:

- klasa bonitacyjna gleby;
- jakość i rozkład opadów;
- jakość uprawy;
- nieodpowiedni przedplon;
- termin siewu;
- obsada roślin;
- odmiana rośliny uprawnej;
- odczyn gleby, czyli pH;
- nawożenie;
- zachwaszczenie;
- ochrona roślin;
- choroby roślin;
- szkodniki roślin;
- przeterminowanie zbioru;
- szkody losowe takie jak skutki złego przezimowania, przymrozki wiosenne, gradobicie,

deszcz nawalny, huragan, susza, powódź, ogień;

-szkody spowodowane przez ptaki np. żurawie, łabędzie, wrony;

-szkody spowodowane inną zwierzyną niż wymienione w Art. 46.1.1).

4.5. Zakładanie i pobieranie prób polowych na powierzchniach uszkodzonych i nieuszkodzonych upraw rolnych.

Przed przystąpieniem do pobierania prób polowych należy zebrać informacje dotyczące działki/pola tj.:

- numer pola/działki
- całkowitą powierzchnię danej uprawy na polu
- obręb geodezyjny
- nazwa gminy na terenie której znajduje się pole
- dane personalne posiadacza uprawy

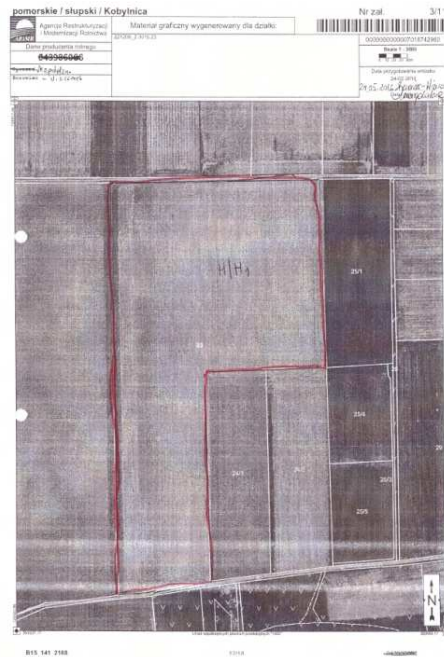
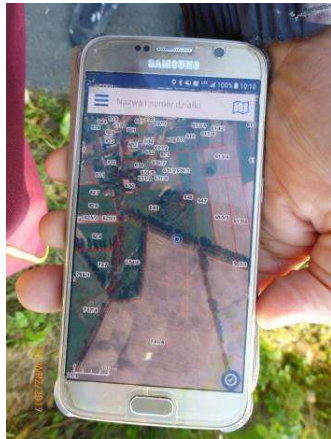
Pierwszym krokiem przy szacowaniu szkód łowieckich jest ustalenie danych lokalizacyjnych uszkodzonej uprawy.

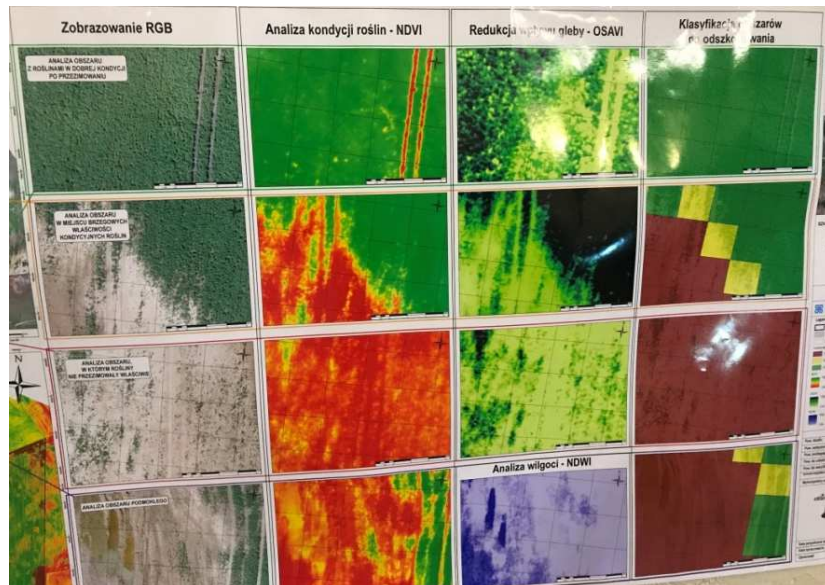
Aby ułatwić sobie pracę podczas wykonywania szkicu uszkodzonej uprawy, możemy przed rozpoczęciem szacowania wykonać mapkę określonego pola.

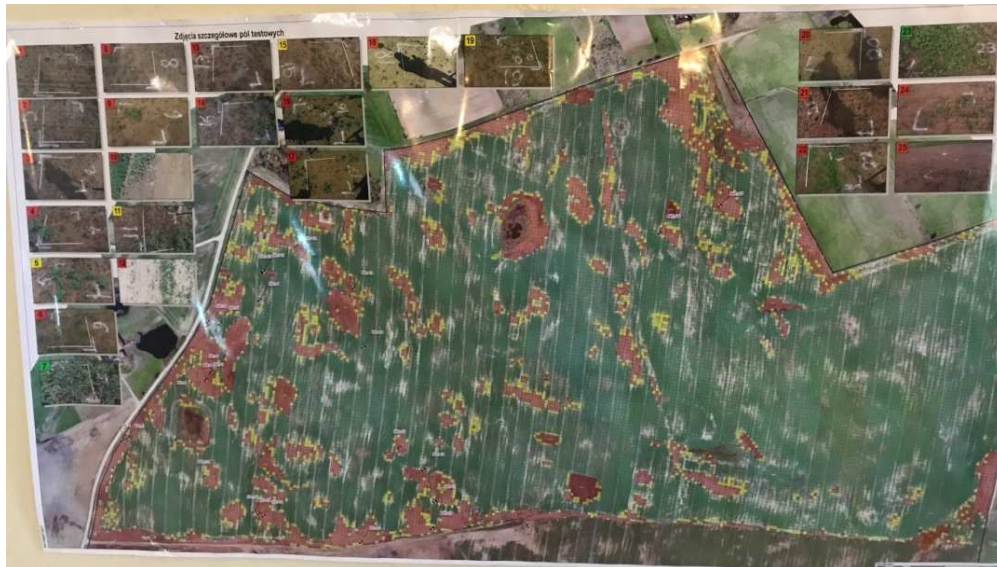
Ortofotomapa

Podczas szacowania szkód łowieckich możemy skorzystać z mapek jakie są przedkładane w celu uzyskania dopłat bezpośrednich (ortofotomap) lub z dostępnych aplikacji. Dane te mogą ułatwić nam m. in. prawidłowe wykonanie szkiców uszkodzonej uprawy.

Widok pola dokonany przy wykorzystaniu drona.

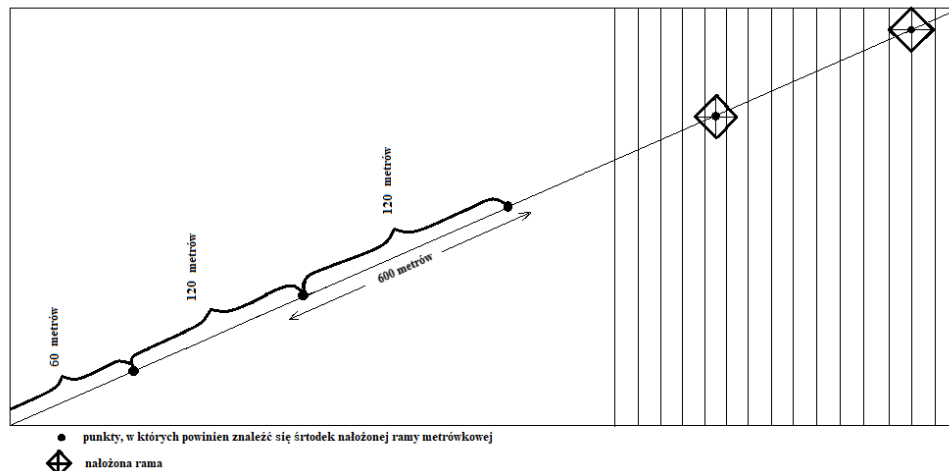

Widok pola dokonany przy wykorzystaniu drona.

Metody ustalania miejsc do wykonywania pomiarów

- Metoda wzdłuż najdłuższej przekątnej pola

SCHEMAT WYZNACZANIA PUNKTÓW DO POMIARU METODĄ NAJDŁUŻSZEJ PRZEKĄTNEJ

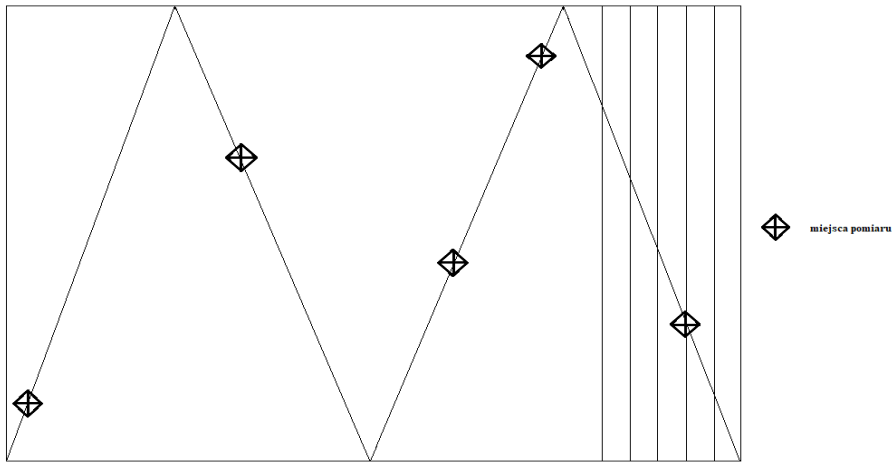
21

Przy określaniu miejsc pomiarów metodą najdłuższej przekątnej – długość przekątnej można określić przez zmierzenie krokami lub, jeśli pole ma kształt prostokąta, obliczyć z wzoru, przy czym do posłużenia się wzorem konieczne jest zmierzenie długości boków pola. Przy mierzeniu długości przekątnej pola należy na linii tej przekątnej ustawić tyczki, aby przy nakładaniu metrówki prowadzący pomiar wybierał miejsca wzdłuż wytyczonej linii. Miejsca pomiarów ustala się przez podzielenie długości przekątnej przez 5. Otrzymana liczba określi odstęp między pomiarami. Miejsce pierwszego pomiaru obliczamy przez podzielenie wyżej wymienionej liczby przez 2.

Metody ustalania miejsc do wykonywania pomiarów

- Metoda zakosów

SCHEMAT WYZNACZANIA PUNKTÓW DO PRZEPROWADZANIA POMIARÓW METODĄ ZAKOSÓW

22

W metodzie zakosów miejsca pomiarowe ustalane są losowo na liniach zakosów, najczęściej wytyczane na polu krokami przez dokonującego pomiar.

Ilość prób pobieranych podczas szacowania szkód.

Liczba hektarów	Ilość prób
20	14
30	15
40	16
50	17

Na każde rozpoczęte 10 hektarów będziemy wykonywać 1 próbę.

Liczba hektarów	Ilość prób
1	4
2	5
3	6
4	7
5	8
6	9
7	10
8	11
9	12
10	13

23

W zależności od ilości hektarów będziemy dokonywać określonej ilości prób np. na obszarze uprawy o pow. 1 ha dokonamy 4 prób pomiarowych.

Przy nakładaniu ramy pomiarowej ważne jest, aby nie było w obrębie pola ramy roślin, których korzenie są poza polem ramy.

Jeśli w polu ramy znajdują się rośliny posiadające korzenie poza polem ramy, wówczas należy je usunąć.

Należy zadbać o to, aby w polu ramy znalazły się wszystkie te rośliny, które posiadają korzenie główne w polu ramy.

Liczyć należy wszystkie kłosa (z wyższych i niższych pięter ładu), również te gorzej wykształcone.

Przy liczeniu nie uwzględnia się natomiast kłosów płonych, tzn. bez ziarna, jak również niedogonów, czyli źdźbeł z niewytworzonymi kłosami.

Dla obliczenia przeciętnej liczby ziaren w kłosie należy wybrać, co najmniej 30 kłosów przeciętnych i obliczyć średnią liczbę ziaren w jednym kłosie.

Lasy Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

www.losy.gov.pl

24